

leve i, vil kunne paaregnes en Stigning af Statslaanefondens Beholdning. Indtil den Tid maa vi være forberedte paa en Nedgang, medmindre man i Mellemtiden, hvad jeg haaber sikkert vil ske, og som allerede er sket ved Udstykningsloven, forhøjer Renten. Men med de bestaaende Udlaansvilkkaar tror jeg ikke, der kan indvindes synderligt ved at disponere over den Rente, der gaar ind i Stats-Laanefonden. Det er imidlertid et Spørgsmaal, som jeg vil have min Opmærksomhed henvendt paa, og som jeg meget gerne skal drøfte med det ærede Medlem og det høje Ting.

Det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Hey) vilde ikke indrømme Forbindelsen mellem Kultolden og Forskæringsafgiften. Jo, der er den bestemte finansielle Forbindelse, at man netop regnede saaledes, at Statskassen ved Ombytningen ikke skulde lide noget Tab. Det var netop den Forudsætning, man gik ud fra, og det ses ogsaa af Overslaget, at de to Ting omtrent skulde hæve hinanden; men efter de indvundne Erfaringer gøre de det ikke.

Til det ærede 2det Medlem for 5te Kreds (Sonne) skal jeg sige, at jeg selvfølgelig med den største Interesse baade i Gaar og i Dag har hørt hans Udvikling om et Forhold, hvor han jo er meget sagkyndig. Det glædede mig, at det ærede Medlem ikke afgjort vilde bestride Rigtigheden af den Opstilling, jeg havde fremsat. Det vil sige, om Rigtighed kan der jo kun i højest uegentlig Forstand tales her, hvor det drejer sig om et Skøn, men det ærede Medlem har haft Tvivl paa eet Punkt, med Hensyn til Ansættelsen af Normalindtægten pr. Tønde Hartkorn af et Gaardmandsbrug. Men heller ikke her bestred det ærede Medlem afgjort, at Skønnet kunde være nogenlunde rigtigt. — Det ærede Medlem gjorde forskellige Prøver, men for mig vare de ikke overbevisende. Man maa jo erindre, at det forholdsvis lave Tal, han kom til med Hensyn til Indtægt af Landbrugsvirksomheder, maa forhøjes meget betydeligt. Det maa forhøjes med Indtægten for de Arbejdere og Tyende, der virke i disse Gaardmandsbrug, og hvis Indtægt selvfølgelig fradrages i Hovedpersonernes og Drifternes Indtægt som Driftsomkostninger. Det maa endvidere forøges med det ret betydeligt større Beløb, der udkommer som Nettoudbytte af Driften af 1 Tønde Hushartkorn. Jo længere man gaar ned i Ejendommenes Størrelse, des mere kommer der jo ud af Driften pr. Tønde Hartkorn, idet Arbejdsindtægten vejer saa meget

stærkere til. Komme vi til Hushartkornet, faa vi altsaa en betydeligt større Indtægt end den, jeg har anført som Gennemsnittet for Gaardhartkornet. Statistisk kan man dog ikke bevise dette, og det er kun svagt, hvad man i denne Henseende kan fremføre som sandsynliggørende eller afkræftende. Naar jeg skal sige, hvorledes det af mig nævnte Resultat er fremkommet, da er det hovedsagelig bygget paa visse Landbrugsregnskaber, som jeg ved, ere opgjorte af Folk, der baade have Evne til at opstille et rigtigt Regnskab, og som have opstillet det ganske uinteresseret, aldeles ikke til Brug for Skatteberegninger og ganske uden Hensigt om at ville bevise det ene eller det andet i denne Sag. Derved er Tallet 600 Kr. pr. Td. Hartkorn fremkommet. Forskellige praktiske Landmænd, med hvilke jeg har talt om Sagen, have ogsaa ment, at naar man endelig skal driste sig til at nævne et Gennemsnitstal, var det ikke saa forkert, for Gaardmandshartkornet vel at mærke. For Hushartkornet komme vi selvfølgelig til et større Beløb, og for det store Hartkorn bliver det mindre, naar der da ikke er ganske særlige Forhold til Stede.

Det ærede Medlem henstillede til Overvejelse, om man ikke kunde udvikle det i Lovforslaget foreslaaede Landsoverskatteraad noget yderligere, og hvorvidt man ikke fra Centraladministrationens Side eller muligt fra det forstærkede Landsoverskatteraads Side kunde øve nogen Indflydelse paa Opstillingen af Normal skalaer og paa deres Affattelse. Jeg kan sige til det ærede Medlem, at jeg er villig til at overveje begge disse Spørgsmaal og allerede i nogen Tid har haft dem under Overvejelse, og jeg tror med det ærede Medlem, at disse Overvejelser muligt kunne føre til et praktisk Resultat. Jeg er som Finansminister i saa høj Grad som nogen interesseret i at faa et rigtigt Resultat ud af Skatteligningen, og det er jo klart, at i det Øjeblik, man gaar til ikke ubetydeligt at forøge Udbyttet af Indkomst- og Formueskatten og forøge den Byrde, der lastes paa dette Underlag, ret væsentligt, bliver det saa meget vigtigere, at Underlaget er bæredygtigt, og at der ikke kan rejses for store Anker mod dets Konstruktion.

Jeg glæder mig over, at denne Forhandling i det hele har haft et saa fredeligt Præg, som Tilfældet har været. Jeg ser i dens Forløb et Vidnesbyrd om, at man i dette Ting vil gøre et alvorligt Forsøg paa at naa til Enighed om disse Love, og jeg har ogsaa ment at kunne spore af den Tone, der har gaaet igennem